

Saygıdeğer Basın Mensupları,

Gündemi her gün değişen ülkemizde, yeri geldiğinde ifade hürriyeti ve adil yargılanma hakkı gibi temel hak ve özgürlükleri, yargı bağımsızlığını, yeri geldiğinde başta kadınlar ve çocuklar olmak üzere adalete erişimde dezavantajlı grupları savunmak, onların sesine ses olmak için sizlerin karşısına çıktık. Bugün ise kendi mesleğimizin, savunma makamının hakları adına TBB yönetimi ve Baro Başkanları olarak onbinlerce meslektaşımızı temsilen bulunuyoruz. Ancak şunu çok iyi biliyoruz ki; nasıl basın özgürlüğü sizlerin haber verme hakkınızı ilgilendirdiği kadar bizlerin de haber alma hakkını ilgilendiriyorsa, avukatların sorunu da sadece avukatı ve onun meslek örgütü olan baroları değil, aynı zamanda savunma hakkından etkin şekilde yararlanabilmek bakımından yurtttaşlarımızı da ilgilendirmektedir.

Bugün 49. baro başkanları toplantısında bizleri burada bir araya getiren, CMK zorunlu müdafiliği hizmeti kapsamında kamu hizmetlerinin en kutsallarından birini her gün kollukta, savcılıklarda, mahkemelerde ve cezaevlerinde gereği gibi yerine getiren ancak karşılığında “emeğinin olması gerektiği ederi” değil, çoktan angaryaya varmış bir ücretin reva görüldüğü on binlerce avukatın sesini tüm kamuoyuna duyurma zorunluluğudur.

Bizler, uzunca bir süre boyunca CMK görevlendirmeleri ve bunun karşılığında avukat meslektaşlarımıza yapılan ödemeler konusunda yaşanan sıkıntıları çeşitli vesilelerle dile getirdik. CMK görevlendirmelerinin ne anlama geldiğini, yaşanan süreci ve sıkıntıları sizlerle ve kamuoyuyla paylaşmak isteriz.

Kısaca CMK görevi olarak dile getirdiğimiz kavram Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre kendisine müdafii seçebilecek durumda olmayan şüphelilere, sanıklara, mağdur veya müştekilere talepleri üzerine, bazı durumlarda ise talep aranmaksızın barolarımızın yapacağı görevlendirme çerçevesinde avukat meslektaşlarımızın hukuki yardım hizmeti sunmaları anlamına gelmektedir. Bu anlamda, sadece avukatları ilgilendiriyormuş gibi algılanan CMK görevlendirmesi, aslında, bir avukatla kendisini temsil edecek ekonomik güce sahip olmayan tüm vatandaşların, kimsesiz çocukların, adalete ihtiyaç duyan kadınların, bir başka deyişle yargının karşısında “kimsesiz” kalmış kim varsa onun kimsesi olmak için var olan ve bu sebeple de son derece kutsal bir kamu hizmetidir. Yokluğunun işkence ve kötü muamele olabileceği kadar hayati; sosyal bir hukuk devletinde yargısız infazı gerçek bir yargılamaya dönüştürecek kadar da zaruridir. CMK kapsamında sunulan bu hizmet; insan haklarına saygılı, sosyal bir hukuk devleti olmanın gereğidir.

Gururla ifade etmek isterim ki, bu uygulamanın hayata geçtiği 1992 yılından bu yana geride bıraktığımız otuz yıl içerisinde, Türkiye’de kolluk şiddetinden kaynaklanan yaşam hakkı, işkence ve kötü muamele yaşağı ihlallerinin çok büyük oranda ortadan kalkması, CMK

kapsamında görev yapan meslektaşlarımızın insan hakları savunuculuğu bilinciyle hareket etmeleri sayesinde gerçekleşmiştir. Hiç kuşku yok ki, meslektaşlarımızın müdafî olarak ifade ve sorgulardaki mevcudiyeti, yurttaşların öncelikle yaşam haklarının, maddî ve manevî bütünlüklerinin güvencesidir.

Bizler, zaman zaman “savunma hakkı kutsaldır” dediğimizde, metafizik, soyut bir ilkedен söz ettiğimiz sanılmasın. Aksine, şüpheli ve sanık için savunma hakkı bir hayat memet meselesidir. Şüpheli ve sanıklar hakkında tarih boyunca o veya bu şekilde hükümler verilmiştir ancak verilen hükmü “hukukî” kılan savunma hakkının kullanımıdır. Yargılamayı hukukî bir yargılama yapan, emeği uzun zamandır sömürölmekte olan “o” CMK avukatıdır.

Değerli Basın Mensupları,

Türkiye’de on binlerce avukatın; 7 gün- 24 saat ve çoğu zaman gecenin bir yarısında dahi olsa adaletin karşısındaki kimsesizlerin kimsesi olmak için icra ettikleri bu hizmet için son derece insani ve bir o kadar da haklı talepleri var. Artık haykırışa dönmüş bu hak talepleri ise uzun zamandır inatla duyulmamaktadır.

Şimdi size, bu ağır sorumluluğu yüklenen meslektaşlarımızın içinde buldukları koşullardan söz etmek isterim.

Bizler, CMK kapsamında sunulan müdafîlik hizmetini bir hak savunuculuğu bilinciyle yerine getiriyoruz. Bundan kimsenin kuşkusu olmasın. Yurttaşlarımızın adil yargılanma, adalete erişim ve savunma haklarının korunması diğer her şeyden üstündür ve yurttaşlarımızın bu konuda güvenebilecekleri yegane meslek grubunun avukatlar olduğunu biliyoruz. Ancak meslektaşlarımızın yurttaşlarımızı savunmasız ve yalnız bırakmamak adına nelere katlandıklarının altını bir kez daha çizmemiz gerekiyor. Kendisine CMK görevlendirme bilgisi ulaşan büyük ihtimal genç yaşlarında olan meslektaşımızın çoğu zaman zor şartlar altında görev yerine ulaştığını; en iyi şekilde yerine getirdiği görevi nedeniyle müdafîliğini yapmakta olduğu kişilerle, suçlarla özdeşleştirildiğini; kimi zaman kendisinin de şiddetin mağduru hâline geldiğini bilmenizi isterim.

Bu kısmı vurgulamak ve hatta haykırmak isterim ki; bir avukatın üstlendiği ağır sorumluluk karşısında, mevcut tarifeye göre soruşturma evresinde eline geçen net ücret 440 TL, asliye ceza mahkemesi için 754 TL, ağır ceza mahkemesi içinse 1353 TL’dir. Sosyal bir hukuk devletinde, vatandaşların insan onuruna yaraşır şekilde adalete erişmeleri için hayati ve zaruri olan bu görev karşılığında, yıllar sürecek, en küçük bir dikkatsizlik halinde dahi ağır yaptırımların uygulanacağı bu önemli sorumluluk karşılığında reva görölen ücretler bunlardır. Üstelik çocukla ilgili dosyalar hariç KDV oranı ise -inanılmaz ama- %18’dir. CMK ücretlerinin düşüklüğü için dile getirilen ‘bunun aynı zamanda bir kamu hizmeti olduğu’ mazereti, nedense vergi ödenmesi söz konusu olunca unutulmaktadır.

Sistemin içinde bulunduğu adaletsizliği bir de Őu açıdan belirtmek isterim: CEPEJ (Avrupa Konseyi, Avrupa Adaletin Etkinliği Komisyonu) raporlarına göre, Türkiye’de 2020 yılında, adalet sistemi için ayrılan bütçe kiŐi baŐına 13,38 Euro’dur. Aynı yıl, adli yardım hizmetleri (ceza ve hukuk alanları için) ayrılan bütçe kiŐi baŐına 0,67 Euro’dur. Yani bugünkü kurla 13.34 TL. Bu konuda Avrupa ortalaması Türkiye’nin beŐ katı yani kiŐi baŐına 3,28 Euro’dur. Kaldı ki, Türkiye’de adli yardım hizmetlerinden yararlanmak durumunda kalan çok daha fazla sayıda insan bulunmaktadır. Üzülerek ifade edelim ki, adli yardım hizmetlerinden kiŐi baŐına düŐen pay son on yıldır sürekli azalmaktadır. Sorunun temelinde yatan olgu da budur.

Değerli Basın Mensupları,

Aylardan beri haykırmak durumunda kaldığımız ısrarla dile getirdiğimiz gerçek iŐte budur. Tüm bu koŐullar altında, meslektaŐlarının ve yurttaşların haklarını korumak dıŐında hiçbir maksadı olmayan barolarımızın, tamamen bu hususa dikkat çekmek üzere, haklı olarak ortaya koydukları ve demokratik bir hak kullanımından öteye geçmeyen açıklama ve eylemleri, Sayın Adalet Bakanı tarafından “siyaset yapmak” olarak nitelendirilmiŐ, adli yardım sisteminin deđiŐtirilmesi için çalıŐma baŐlatıldıđı ifade edilmiŐtir. Barolara ve haklarını arayan avukatlara dönük bu söylemi ve yaklaŐımı kabul etmemiz mümkün değil.

Buna iliŐkin cevabımız aslında bugün bu masadadır. Masada görmüŐ olduğunuz bu kutunun içerisinde, soruŐtırmada CMK görevlendirmesi ile atanan bir avukata, bu hizmeti karşılığında reva grlen 440 TL karŐılıđı alınabilen birtakım ürünler var. Bir avukatın, günün herhangi bir saatinde, bazen gecenin bir yarısında ifa ettiği bu hizmetin karşılığında aldığı ücretle 2 litrelik sıvı yağ, bir kalıp peynir ve bir adet salça alınabildi. Ağır ceza mahkemesi creti ise bir aylık bağkur priminin yarısını dahi karŐılamamaktadır. Şimdi ben soruyorum, meslektaŐların bu ücretlere mahkum kılınmasına barolar değil de kim karŐı çıkacak, bunun neresi siyasettir? CMK cret tarifesindeki adaletsizliğe dikkat çekmek baroların da tbb nin de kanundan kaynaklı görevleridir. Hakkı, hukuku ve adaleti savunmaktır. Bizimki, emek ve adalet mücadelesidir.

Sayın bakanın sistemi deđiŐtiririz yönündeki beyanına karŐı ise Şunu ifade edebilirim; bu sistem içerisinde 30 yıldır vatandaşların adalete erişim hakkını, adil yargılanma haklarını savunanlar, işkence ve kötü muamele yasağı ihlallerini ortadan kaldıranlar bağımsız avukatlar ve onların meslek örgütleri olan barolar oldu. Haliyle vatandaşlarımızın hak mahrumiyetine uğramaması için yapılması gereken sistemi deđiŐtirmek değil savunma makamını güçlendirmek ve savunma hakkının daha etkin kullanımı için gerekli tedbirleri almaktır.

Ve bunun için de;

CMK ücret tarifesi avukatın emek ve mesaisini karşılayacak şekilde belirlenmeli, hizmetin niteliği gereği kdv den muaf tutulmalıdır. Bu hususun bir taahhüt belgesi olan İnsan Hakları Eylem Planında da düzenlendiğini ve sorumlu kurumların Adalet Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı olduğunu, hayata geçirilmek için öngörülen 1 yıllık sürenin de çoktan geçtiğini tekrar hatırlatıyorum.

Ekonomik yönden güçsüz durumda bulunan vatandaşlarımızın adalete erişimlerindeki en önemli unsur olan adli yardım için bütçeden ayrılan oran ivedi şekilde artırılmalıdır.

Yine yurttaşlarımızın adalete erişimini kolaylaştırmak bakımından tüm avukatlık hizmetlerinde KDV oranı düşürülmelidir.

Avukata dönük şiddetle mücadele için Adalet Bakanlığı'na sunduğumuz öneriler acil olarak hayata geçirilmelidir.

Bizler TBB ve Barolar olarak yurttaşlarımızın adil yargılanma, adalete erişim ve savunma haklarının güvence altına alınması ve elbette mesleğimizin itibarının korunması için mücadele etmeye devam edeceğimizi, haklı taleplerimizde dün olduğu gibi bugün de demokratik haklarımızı kullanmaktan çekinmeyeceğimizi tüm kamuoyunun bilgisine saygıyla ve kararlılıkla sunarız.

Bizimki emek ve adalet mücadelesidir.